

Universiteit Leiden

SSL

Stichting Studiebegeleiding Leiden

Examenprogramma

CKV3 Dans havo

Zie voor de perfecte voorbereiding ook
www.examencursus.com en www.alleexamens.nl.

Examenprogramma culturele en kunstzinnige vorming 3 (dans) h.a.v.o.

1 Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- . Domein A Vaktheorie;
- . Domein B Praktijk;
- . Domein C Oriëntatie op studie en beroep.

1.1 Het schoolexamen

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

a toetsen met gesloten en/of open vragen

. Dit betreft de eindtermen 2, 3 en 4 uit domein A, alsmede de termen en begrippen zoals bedoeld in eindterm 7 uit domein B.

* Het werk wordt beoordeeld aan de hand van een correctievoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling opgenomen zijn.

b praktische opdrachten

De praktische opdrachten zijn van de volgende aard:

- . toetslessen (domein B, eindtermen 5 tot en met 11);
- . compositie-opdrachten (domein B, eindtermen 12 en 13);
- . presentatie-opdrachten (domein B, eindterm 14);
- . uitvoeren van een onderzoek (domein A, eindterm 1).

De presentatie van de praktische opdrachten uit domein B vindt plaats op de daartoe geëigende wijze (zoals dansuitvoering). De presentatie van het verrichte werk met betrekking tot eindterm 1 uit domein A vindt op één van de volgende wijzen plaats:

- . een geschreven verslag (onderzoeksverslag, verhalend verslag, recensie, verslag van een enquête of weergave van een interview);
- . een essay of artikel (uiteenzetting, beschouwing of betoog);
- . een mondelinge voordracht (uiteenzetting, beschouwing of betoog, forumdiscussie);
- . een reeks stellingen met onderbouwing;
- . een posterpresentatie met toelichting;
- . een presentatie met gebruik van media (audio, video, ICT).

De kandidaat dient in overleg met de examinerator ervoor zorg te dragen dat het totale pakket van praktische opdrachten voor de profielvakken tezamen gevarieerd samengesteld is, zowel wat het type opdrachten betreft als wat de presentatievormen betreft.

De examinering van de algemene vaardigheden wordt over de verschillende vakken gespreid.

Tenminste een van de praktische opdrachten binnen het profiel dient te worden uitgevoerd als groepsopdracht in een groep van minimaal 3 deelnemers.

* Voor de beoordeling van de praktische opdrachten wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn.

Bij praktische opdrachten wordt, voor zover relevant, het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd (onderwerpskeuze, vraagstelling, verrichte werkzaamheden, geraadpleegde hulpbronnen en dergelijke). Dit wordt in de beoordeling betrokken.

c profielwerkstuk

Het profielwerkstuk heeft een studielast van 40 tot 80 uur. Het heeft betrekking op ten minste twee (deel)vakken van het profieldeel (voor het profiel cultuur en maatschappij worden daartoe ook gerekend: Nederlandse taal en letterkunde en Engelse taal en letterkunde). CKV 2 kan bij het profielwerkstuk worden betrokken, met dien verstande dat de combinatie CKV 2 en CKV 3 (dans) daarbij als één vak geldt.

Voor de presentatie van het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van de presentatievormen genoemd bij de praktische opdrachten.

* Bij het profielwerkstuk wordt het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd (onderwerpskeuze, vraagstelling, verrichte werkzaamheden, geraadpleegde hulpbronnen en dergelijke). Dit wordt in de beoordeling betrokken.

Voor de beoordeling van het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn.

De beoordeling vindt plaats door de examinatoren van de vakken die bij het profielwerkstuk zijn betrokken.

Het profielwerkstuk moet voldoende afgerond zijn. Naast de waardering 'voldoende' kan ook de waardering 'goed' toegekend worden.

d handelingsdeel

Het uitvoeren van opdrachten waarbij oriëntatie op vervolgopleidingen en beroepsperspectieven centraal staan:

- . het deelnemen aan excursies waaraan dansaspecten zijn verbonden;
- . het informeren naar toekomstperspectieven bij vervolgopleidingen en beroepen waar dans een rol speelt.

. De uitvoering van het handelingsdeel blijkt uit een notitie van de kandidaat waarin aandacht besteed is aan de voorbereiding op en de ervaring met de opdracht en waarin op de uitvoering van de opdracht gereflecteerd wordt.

* Voor de activiteiten in dit onderdeel worden geen cijfers toegekend. De examinator stelt aan de hand van de notitie vast of een activiteit naar behoren uitgevoerd is. De notitie maakt deel uit van het examendossier.

* informatie en communicatie technologie (ICT)

De kandidaat kan bij de examinering gebruik maken van de volgende toepassingen van ICT:

. raadplegen van (hyper)teksten, gegevens, beeld en geluid in (multimediale) bestanden, gegevensbanken en informatiesystemen met behulp van een computer(netwerk);

- . geautomatiseerde zoeksystemen in bibliotheek en mediatheek;
- . telecommunicatie, zoals e-mail, discussie- en nieuwsgroepen;
- . tekstverwerking;
- . rekenmachine of grafische rekenmachine;
- . wiskundige bewerkingen;
- . spreadsheets, modellen en simulaties;
- . verwerking en beheer van gegevens in gegevensbanken en informatiesystemen;
- . maken van (multimediale) presentaties.

Het gebruik van ICT-toepassingen bij de toetsing is optioneel op die onderdelen waar de school (nog) niet beschikt over voldoende en adequate apparatuur en programmatuur.

* weging

Domein A (Vaktheorie) bepaalt voor eenderde het cijfer van het schoolexamen, domein B (Praktijk) voor tweederde. De waardering voor onderdeel c wordt afzonderlijk op de cijferlijst vermeld. Onderdeel d draagt niet bij aan het cijfer.

Het eindcijfer van de combinatie van deelvakken CKV 2,3 is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen CKV 2 en voor het schoolexamen CKV 3.

2 De examenstof

Domein A: Vaktheorie

Subdomein: Dans en maatschappij

De kandidaat kan

Beschikbaar gesteld door de Universiteit Leiden en Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL). Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.

1 zelfstandig onderzoek verrichten naar een onderwerp dat direct of indirect verband houdt met dans. Dat gebeurt aan de hand van literatuur, voorstellingen, video's, interviews, enquêtes, enz.

Subdomein: Historische ontwikkeling

De kandidaat kan

- 2 de verschillende stromingen en genres binnen de westerse theaterdans in grote lijnen benoemen, verklaren en in een historisch-artistieke context plaatsen.
- 3 de wederzijdse invloed van de etnische en west-europese (theater)dans omschrijven.

Subdomein: Analyseren

De kandidaat kan

- 4 de choreografie van medekandidaten informatief beschrijven en interpreteren, waarbij hij kan aangeven op welke wijze aan de inhoud vormgegeven is.

Domein B: Praktijk

Subdomein: Dansen

Dansvaardigheid

De kandidaat kan

- 5 in dans optimaal gebruik maken van de eigen fysieke en creatieve mogelijkheden, zodanig dat binnen de basisvaardigheden de betekenis van dans tot zijn recht komt.
- 6 de basisaspecten van dans, te weten: tijd, kracht en ruimte, toepassen.
- 7 een aantal danstermen en begrippen van de dans toepassen.
- 8 enige muzikale, beeldende en dramatische elementen in dans hanteren.

Expressie

De kandidaat kan

- 9 in dans, zowel een persoonlijke nuancering en gevarieerdheid demonstreren alsook daarin gevoelens, ervaringen en ideeën vertalen en vertolken.

Samenwerking

De kandidaat kan

- 10 alleen of samen met anderen dansopdrachten uitvoeren, waarbij hij zich bewust is van de plaats die hij inneemt ten opzichte van de partner en/of groep en/of de ruimte waarin gedanst wordt.

Subdomein: Vormgeven

Improvisatie

De kandidaat kan

- 11 alleen, in paren of in groepjes improviseren vanuit verschillende opdrachten.

Compositie

De kandidaat kan

- 12 improvisaties structureren tot een afgerond stuk dat herhaald kan worden met weloverwogen gebruik van dansante aspecten zoals variatie in tijd, kracht en ruimte.

Vormgevingsmiddelen

De kandidaat kan

- 13 bij het vormgeven van een dansstuk ten minste twee vormgevingsmiddelen functioneel toepassen naar eigen inzicht of aan de hand van een gegeven opdracht.

Subdomein: Presenteren

De kandidaat kan

Beschikbaar gesteld door de Universiteit Leiden en Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL). Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.

14 zijn vaardigheden opgedaan bij dansen en vormgeven functioneel toepassen in een presentatie voor een publiek, zowel solo als samen met anderen.

Domein C: Oriëntatie op studie en beroep

De kandidaat heeft

15 informatie verzameld over vervolgopleidingen en beroepen waarin kunst en cultuur een rol spelen.

16 informatie verzameld over vervolgopleidingen en beroepen waarin de bij dans verworven algemene en specifieke kennis en vaardigheden een rol spelen.

17 onderzocht in hoeverre hij beschikt over capaciteiten en interesses die wenselijk dan wel noodzakelijk worden geacht voor gewenste vervolgopleidingen.

Aanhangsel bij het examenprogramma culturele en kunstzinnige vorming 3 (dans) h.a.v.o.

Domein A: Vaktheorie

Subdomein: Dans en maatschappij

Eindterm 1

De kandidaat is vrij in het maken van een keuze voor het onderwerp van het zelfstandig onderzoek. Voorwaarde is dat het onderwerp direct of indirect verband houdt met dans.

Subdomein: Historische ontwikkeling

Eindterm 2

Het betreft hier uitsluitend de ontwikkeling van de Westerse theaterdans (zowel de ontwikkelingen binnen het klassieke ballet vanaf de eerste theaterachtige vertoningen aan de Franse en Italiaanse vorstenhoven in de renaissance als de ontwikkelingen binnen eind vorige eeuw opgekomen moderne dans).

Eindterm 3

Hierbij wordt onder andere verwezen naar de belangrijke invloed van de Afrikaanse dans op de Westerse dans (het ontstaan van de jazzdans en tapdans), of de invloed van de Westerse moderne dans op Japanse danskunst (butoh). Ook op andere terreinen en met andere culturen vindt wederzijdse beïnvloeding met en door het Westen plaats zoals in het geval van bijvoorbeeld zigeuners, Joden, Noord-Afrikanen, Indiërs.

Subdomein: Analyseren

Eindterm 4

De kandidaat geeft blijk van enig inzicht in de structuur (opbouw, gehanteerde danstechniek/stijl enz.) van het getoonde dansstuk. Tevens moet de kandidaat in staat zijn om de indruk die de vertolking heeft achtergelaten op eenvoudige wijze te verwoorden.

Domein B: Praktijk

Subdomein: Dansen

Eindterm 5

Onder basisvaardigheden worden zowel de fysieke mogelijkheden verstaan, alsook de mogelijkheid om eigen invulling en betekenis aan dans te geven.

Onder fysieke mogelijkheden wordt verstaan: totaalbeweging van het lichaam, isolatiebewegingen van het lichaam, evenwicht, coördinatie, uithoudingsvermogen, voortbeweging, symmetrische en asymmetrische bewegingen, springen, vallen, balanceren enz.

Eindterm 6

Met betrekking tot de basisaspecten van dans:

Beschikbaar gesteld door de Universiteit Leiden en Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL). Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.

- . tijd: tijdsduur (lang, kort), tempo, tempowisselingen, stops, ritme (gelijk en ongelijk), cadans, herhaling, frasering enz.
- . kracht: spanning versus ontspanning, spanningsdosering, aard van de spanning, spiertonus, zacht, glijdend, gevoerd, fel enz.
- . ruimte: richtingen (voor, zij, achter, diagonaal), lagen (laag, midden, hoog), patronen (rechthoekig, cirkel, rij, slinger, spiraal), vormen in de ruimte en lichaamsvormen (rond, hoekig, parallel, tegengesteld enz.).

Eindterm 7

In dans zijn verschillende danssoorten en dansvormen te onderscheiden, zoals klassiek ballet, moderne dans, jazzdans, tapdans, dansexpressie en folkloredans. Elk van hen kent een eigen terminologie en vaak ook basistechniek. Onder danstermen en begrippen verstaat men bijgevolg de namen van passen, sprongen, draaien, richtingen, bewegingsdynamieken, lichaamshoudingen en posities.

Eindterm 8

Elementaire inzichten van andere kunstvakken worden in deze eindterm betrokken.

- Hierbij verstaat men onder 'muzikaal aspect' het volgende: 2/4, 3/4, 4/4 en 6/8 maatsoorten, regelmatige en onregelmatige, enkelvoudige en samengestelde maatsoorten, dynamiek, melodie, ritme, structuur en frasering, diverse muziekstijlen.
- Bij 'beeldend aspect' denkt men o.a. aan schilderijen, tekeningen, beeldhouwwerk, foto's, film, video, objecten (bijvoorbeeld tafels, stoelen, kisten, stokken), materialen (zoals stenen, papier, doeken en dergelijke).
- Onder 'dramatisch aspect' verstaat men alles rond verbale en non-verbale taal en inhoud betreffende (vooral) menselijke relatievormen (uitspraken, tv- en krantenieuws, actualiteiten gedichten, verhalen enz.).

Eindterm 9

De formulering van deze eindterm richt zich op het operationaliseren van het begrip 'expressie' voor dans. Hierbij worden twee afzonderlijke invalshoeken benadrukt: enerzijds is het een wezenlijk aspect bij het kunnen presenteren van bestaande of aangereikte dans, anderzijds is het een eigen, persoonlijk, fundamenteel uitgangspunt voor het zelf creëren van dans.

Eindterm 10

Bij het uitvoeren van dans(stukken) is het van belang dat de danser zich bewust is van de plaats die hij in de choreografie inneemt en de plaats die hij ten opzichte van de andere uitvoerenden inneemt. Dit bewust-zijn draagt in aanzienlijke mate bij tot de helderheid van de vertolking van het dansstuk en tot de samenwerking en collegialiteit met de mede-uitvoerenden.

Subdomein: Vormgeven

Eindterm 11

Hierbij kan gedacht worden aan het vormgeven aan een abstract of een concreet thema, een verhalend gegeven, enz. Daarin wordt gewerkt vanuit een puur dansant, dramatisch, muzikaal of beeldend uitgangspunt.

Eindterm 12

Een afgerond stuk bestaat uit drie componenten: begin, uitwerking/ontwikkeling en afwerking (slot).

Onder 'herhaalbaar' moet worden verstaan dat de improvisatie een vaste vorm heeft gekregen en dus op een ander moment in dezelfde vorm opnieuw uitgevoerd kan worden.

Eindterm 13

Met 'vormgevingsmiddelen' wordt bedoeld het gebruik van decor, licht, kostuum, muziek/geluid, grime e.d.

Het gebruik van audiovisuele apparatuur kan bij het vak dans op verschillende wijzen toegepast worden: enerzijds als hulpmiddel bij het instuderen, registreren, observeren en analyseren; anderzijds als actief middel dat in de dans geïntegreerd wordt (met name wanneer het audiovisuele element onderdeel is van de dans zelf).

Subdomein: Presenteren

Eindterm 14

Hieronder worden verstaan: een eenvoudige presentatie die uitgaat van de tot dan toe opgedane danservaring van de kandidaat.

